

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА

1) Који проблем се решава законом?

Производња довољних количина квалитетног шумског репродуктивног материјала је стратешки интерес државе, обзиром да је Просторним планом Републике Србије предвиђено да се шумовитост Републике повећа са садашњих 27% на 41,4%. У циљу реализације наведене одредбе Просторног плана потребно је повећати и обим и квалитет произведеног шумског семена и садног материјала, што је предуслов за подизање квалитетних шума,

добро адаптираних на еколошке услове станишта, као и за очување генофонда шумског дрвећа.

Законом о репродуктивном материјалу шумског дрвећа (у даљем тексту: Закон) успостављен је систем производње, дораде и промета шумског репродуктивног материјала у складу са прописима и захтевима Европске комисије, а Законом о изменама наведеног закона се допуњују и разрађују поједине одредбе, пре свега оне за које је у току примене Закона утврђено да су тешко примењиве у пракси.

То су, између осталог, одредбе које се односе на мале количине репродуктивног материјала, за које се поједностављује процедура стављања у промет. Наиме, републички шумарски инспектори издају уверења о пореклу за пошиљку садног материјала у промету. Приликом испоруке великог броја пошиљки на терен ради пошумљавања из различитих расадника, а што се све дешава у исто време у пролеће и у јесен, инспектори физички не могу да постигну да издају уверења о пореклу за све пошиљке које иду на терен, поготово за мале количине које обично узимају физичка лица ради пошумљавања приватних поседа. Изменама Закона омогућиће се да произвођачи, односно добављачи за мале количине сами издају само њихов документ – етикету са свим потребним елементима који су прописани Законом, а инспектори ће да контролишу количине садница које су на овај начин стављене у промет на основу евиденције коју је произвођач, односно добављач дужан да води.

Такође, постоји проблем код испоруке семена, где утврђивање клијавости у лабораторији траје обично око 30 дана, па је семе стављано у промет без декларације о квалитету. Уводи се могућност, дата Правилником Европске заједнице у вези дефинисања малих количина семена, да се семе испоручи купцу без података о проценту клијавости и броју клијавих или виталних семенки по килограму семена.

Изменама Закона решиће се и проблем недостатка шумског семена на тржишту, јер је отворена могућност да Министарство може да наложи произвођачима да сакупе семе одређених врста шумског дрвећа, када је то неопходно ради подизања и обнављања шума у Србији. Наиме, највредније врсте шумског дрвећа, као што су храстови и буква, немају често урод семена, већ се пун урод јавља у интервалима од 3-5, па чак и 8 година код букве, па је веома важно да се у годинама пуног урода сакупи што већа количина семена у шуми, како би се обезбедила довољна количина за сетву или производњу садног материјала за потребе пошумљавања у наредним годинама. Дешавало се да сами произвођачи не искористе у довољној мери пун урод семена, већ сакупе онолико колико је потребно за њихове сопствене потребе, па није могуће реализовати планове пошумљавања нових површина (тзв. проширена репродукција). Предвиђено је да Министарство сноси трошкове када наложи сакупљање семена, из наменских средстава која се и иначе сваке године додељују на основу програма заштите и унапређивања шума у Републици Србији.

Следећи проблем који треба да се реши Законом јесте запошљавање младих шумарских инжењера, јер се укида услов да лице које стручно руководи производњом мора да има најмање две године радног стажа, а

са друге стране уводи се ограничење да једно лице може да стручно руководи у највише три шумска расадника, како би се отклонило садашње стање у коме је једно лице руководило производњом у 10-ак шумских расадника, што објективно није могуће. Ограничењем на три шумска расадника обезбедиће се квалитет стручног руковођења због стварног присуства стручног лица у расаднику.

Уочен је проблем и приликом предузимања мера од стране инспектора који затекне физичко лице које производи или ставља у промет репродуктивни материјал супротно одредбама Закона, јер Законом нису биле прописане казнене одредбе за физичка лица. Изменама закона додаје се нови члан којим су дефинисане казне за прекршаје, за физичка лица.

2) Циљеви који треба да се постигну доношењем акта

Унапређење стања шума у Републици Србији кроз производњу квалитетног шумског репродуктивног материјала за обнову и пошумљавање.

Припрема за чланство Републике Србије у Европској унији, јер је у поступку придруживања неопходно преузети прописе Европске уније и уградити их у наше национално законодавство, што се овим законом реализује у области шумског репродуктивног материјала. У Закон су раније већ имплементиране одредбе Упутства Савета министара 1999/105/EЗ о промету шумског репродуктивног материјала, а сада и три правилника која су донета на основу наведеног упутства.

3) Да ли су разматране друге могућности за решавање проблема?

У досадашњем периоду Министарство је настојало да обезбеди довољне количине шумског семена за сетву и производњу садница за пошумљавање кроз политику стимулисања произвођача субвенционисањем производње шумског семена, садница и пошумљавања кроз програме заштите и унапређивања шума. Међутим, пошто то није довољно, овим законом уводи се могућност да Министарство, када је неопходно, наложи сакупљање потребних количина семена, а да за то обезбеди финансијска средства.

Да би се у шумским расадницима произвео квалитетан шумски садни материјал, неопходно је да се производња одвија под надзором стручњака из те области. Зато је уведено обавезно запошљавање дипломираног инжењера шумарства, који може да ради у највише три расадника, чиме ће се обезбедити његово стварно присуство у расадницима. До сада није постојало ово ограничење, па је једно лице било задужено за производњу шумског садног материјала у великом броју расадника, чиме је био испуњен формални услов за бављење производњом, али суштински то лице није могло да се заиста и бави производњом садница у свим тим расадницима.

4) Зашто је доношење акта најбоље решење датог проблема?

Без овлашћења у закону није могуће реализовати политику шумарства у овој области и наложити одређене мере, као што је сакупљање семена или запошљавање стручног лица. Такође, прописи европске уније морају да се уграде у наше националне прописе.

5) На кога ће и како утицати решења предложена у акту?

На произвођаче и добављаче шумског репродуктивног материјала, у смислу да ће се успоставити јасан систем и начин регулисања производње и промета шумског репродуктивног материјала, што треба да омогући и функционисање тржишта шумског садног материјала.

Такође, значајно ће се смањити трошкови које имају произвођачи, односно добављачи, приликом стављања репродуктивног материјала у промет. Наиме, у случају када продају мале количине садница за пошумљавање, неће морати да од шумарског инспектора траже уверење о пореклу, што је до сада правило застој због великог броја испорука у исто време. Такође, код испоруке малих количина семена неће морати да прибављају декларацију о квалитету, а дозвољава се и мешање пошилки семена из различитих година сакупљања или из различитих објеката у истом региону провенијенције и истој категорији.

6) Који су трошкови које ће примена акта изазвати грађанима и привреди, посебно МСП?

У односу на важећи Закон о репродуктивном материјалу шумског дрвећа нови Закон неће изазвати никакве нове трошкове.

7) Да ли позитивни ефекти акта оправдавају трошкове његове примене?

/

8) Да ли акт стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Утврђивање јасних правила и равноправног положаја свих субјеката у овој области треба да стимулише тржишну конкуренцију, у делу где је то могуће (пре свега производњи шумског садног материјала). Производња шумског семена је специфична, везана је за шумске комплексе, и ту није могуће функционисање класичног тржишта.

9) Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о акту?

Када је доношен Закон о репродуктивном материјалу шумског дрвећа 2004. године, који се у суштини новим законом допуњује, спроведен је поступак јавне расправе, где су били укључени заинтересовани субјекти и изјаснили се о питањима која директно утичу на њихово пословање

10) Које ће мере током примене акта бити предузете да би се остварили циљеви доношења акта?

Министарство, као државни орган задужен за спровођење закона, пратиће његову примену, припремати и спроводити политику у области производње и промета репродуктивног материјала шумског дрвећа и преко републичке шумарске инспекције предузимати мере у случају потребе. Из средстава за заштиту и унапређивање шума обезбеђиваће потребна финансијска средства за активности у складу са Законом.

V. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

У члану 2. Закона утврђено је овлашћење Министарству да може да наложи произвођачима семена да сакупе семе одређене врсте шумског дрвећа када је то неопходно ради пошумљавања у Републици Србији, при чему би трошкове сакупљања семена у том случају сносило Министарство, према програму заштите и унапређивања шума за ту годину. На основу Закона о шумама („Службени гласник РС”, бр. 46/91 105/05) Министарство располаже наменским средствима која се прикупљају од накнада за коришћење шума, и која се користе као учешће у финансирању радова прописаних у Закону о шумама, међу којима је и производња шумског семена (члан 60. Закона о шумама). Министарство сваке године усваја програм заштите и унапређивања шума и опредељује средства за различите врсте радова, тако да за спровођење овог закона нису потребна додатна финансијска средства у Буџету Републике Србије, већ прерасподела постојећих средстава.